

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 02-04-2014

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/2118/02-04-2014

Α Π Ο Φ Α Σ Η 41 / 2014

(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος στην έδρα της την Τρίτη 25.2.2014 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, σε συνέχεια της από 10.12.2013 συνεδρίασης, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Πέτρος Χριστόφορος, Πρόεδρος της Αρχής και τα αναπληρωματικά μέλη της Αρχής Σπυρίδων Βλαχόπουλος, ως εισηγητής, Γρηγόριος Λαζαράκος και Χαράλαμπος Ανθόπουλος, σε αντικατάσταση, αντίστοιχα, των τακτικών μελών Λεωνίδα Κοτσαλή, Αναστάσιου – Ιωάννη Μεταξά και Δημητρίου Μπριόλα, οι οποίοι, αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως, δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Στη συνεδρίαση παρέστη επίσης, με εντολή του Προέδρου, χωρίς δικαίωμα ψήφου, η Ευφροσύνη Σιουγλέ, ελέγκτρια, ως βοηθός εισηγήτρια. Επίσης, παρέστη, με εντολή του Προέδρου, η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του Διοικητικού-Οικονομικού Τμήματος της Αρχής, ως γραμματέας.

Στη συνεδρίαση της 10^{ης}.12.2013 και μετά από την υπ' αριθ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΞ/7667/29-11-2013 κλήση της Αρχής, που εστάλη στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων (εφεξής «Υπουργείο Παιδείας»), ως υπεύθυνο επεξεργασίας και στην εταιρεία με την επωνυμία Εθνικό Ίδρυμα Έρευνας και Τεχνολογίας ΑΕ (εφεξής «ΕΔΕΤ ΑΕ»), ως εκτελούσα την επεξεργασία, παρέστησαν ο Α, υπάλληλος της Διεύθυνσης

Σπουδών και Φοιτητικής Μέριμνας, ως εκπρόσωπος του Υπουργείου Παιδείας και οι Β, υπεύθυνος ασφαλείας, Γ, υπεύθυνος έργου και Δ, δικηγόρος, ως εκπρόσωποι της ΕΔΕΤ ΑΕ.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα παρακάτω:

Το Υπουργείο Παιδείας, με το υπ' αριθ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ ΓΝ/ΕΙΣ/987/6-9-2011 έγγραφό του, γνωστοποίησε στην Αρχή τη συλλογή και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων των φοιτητών της χώρας για το σκοπό της έκδοσης δελτίου ειδικού εισιτηρίου μέσω της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Απόκτησης Κάρτας Φοιτητή, η οποία παρέχεται μέσω του διαδικτυακού τόπου <http://academicid.minedu.gov.gr/> με την τεχνική υποστήριξη της ΕΔΕΤ ΑΕ, δυνάμει της υπ' αριθ. Φ.5/114196/B3/4-10-2011 (ΦΕΚ Β 2234) Κοινής Υπουργικής Απόφασης «Διευκολύνσεις στις μετακινήσεις με τα μέσα μαζικής μεταφοράς των φοιτητών των Α.Ε.Ι.». Σύμφωνα με την ανωτέρω γνωστοποίηση, τα προσωπικά δεδομένα των φοιτητών που καταχωρούνται στο πληροφοριακό σύστημα της παραπάνω ηλεκτρονικής υπηρεσίας περιλαμβάνουν ονοματεπώνυμο, αριθμό δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου, αριθμό κινητού τηλεφώνου, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, διεύθυνση μόνιμης κατοικίας, όνομα χρήστη, κωδικό πρόσβασης, αριθμό μητρώου, ακαδημαϊκή ιδιότητα, μήνα και έτος πρώτης εγγραφής (εισαγωγής), αν πρόκειται για φοιτητή Erasmus, ίδρυμα, σχολή, τμήμα, τρέχον εξάμηνο και φωτογραφία. Στο δελτίο ειδικού εισιτηρίου ενσωματώνεται η φωτογραφία του δικαιούχου φοιτητή και μνημονεύονται το ονοματεπώνυμο του, ο αριθμός μητρώου του, η σχολή που φοιτά, ο τόπος μόνιμης κατοικίας του και το χρονικό διάστημα ισχύος του εισιτηρίου. Ο όρος «δελτίο ειδικού εισιτηρίου» που αναφέρεται στην ως άνω ΚΥΑ αντικαταστάθηκε με τον όρο «ακαδημαϊκή ταυτότητα», μετά την έκδοση της υπ' αριθ. Φ.593259/B3/27-8-2012 (ΦΕΚ Β 2377) ΚΥΑ.

Εν συνεχεία, το Υπουργείο Παιδείας, με το υπ' αριθ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ ΓΝ/ΕΙΣ/1241/18-9-2012 έγγραφό του, υπέβαλε συμπληρωματική γνωστοποίηση στην Αρχή σχετικά με τη συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων υγείας που αφορούν τις αλλεργίες των φοιτητών καθώς και δεδομένων τους σχετικά με τη δωρεά

οργάνων στο πλαίσιο παροχής της ακαδημαϊκής ταυτότητας μέσω της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Απόκτησης Ακαδημαϊκής Ταυτότητας, όπως μετονομάστηκε. Σύμφωνα με τα αναγραφόμενα σε εγχειρίδιο χρήσης, το οποίο αναρτάται στον παραπάνω διαδικτυακό τόπο (http://academicid.minedu.gov.gr/Files/Students_Manual.pdf) και μέσω του οποίου παρέχονται οδηγίες στους φοιτητές για την υποβολή της ηλεκτρονικής αίτησης για την απόκτηση της ακαδημαϊκής ταυτότητας, ο φοιτητής μπορεί να δηλώσει στο πληροφοριακό σύστημα της παραπάνω ηλεκτρονικής υπηρεσίας, επιλέγοντας από συγκεκριμένο κατάλογο, αν πάσχει από αλλεργίες σε τρόφιμα, φάρμακα ή άλλες αλλεργίες όπως ασπιρίνη, μέλισσα/σφήκα, λάστιχο. Επιπλέον, μπορεί να επιλέξει τα παρακάτω: α) «Είμαι ήδη δωρητής οργάνων» β) «Επιθυμώ να γίνω δωρητής οργάνων» γ) «Συμφωνώ να αναγράφεται στην Ακαδημαϊκή μου Ταυτότητα ότι είμαι δωρητής οργάνων» και δ) «Επιθυμώ να ενημερωθεί η βάση δεδομένων του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων (www.eom.gr) σχετικά με την επιλογή μου, ώστε να συμπεριληφθώ στο Εθνικό Μητρώο Δωρητών». Οι αλλεργίες που συμπληρώνουν οι φοιτητές καθώς και η δήλωσή τους ότι είναι δωρητές οργάνων αναγράφονται στην ακαδημαϊκή τους ταυτότητα. Στο παραπάνω εγχειρίδιο χρήσης τονίζεται ότι η δήλωση των στοιχείων που αφορούν στις αλλεργίες και στη δωρεά οργάνων καθώς και η αναγραφή τους στην ακαδημαϊκή ταυτότητα είναι προαιρετική. Επίσης αναφέρεται ότι, μετά την εκτύπωση της ακαδημαϊκής ταυτότητας, τα παραπάνω στοιχεία θα διαγράφονται από το κεντρικό πληροφοριακό σύστημα που υποστηρίζει την Ηλεκτρονική Υπηρεσία Απόκτησης Ακαδημαϊκής Ταυτότητας. Η παραπάνω γνωστοποίηση του Υπουργείου Παιδείας επέχει και θέση αίτησης για άδεια από την Αρχή βάσει του άρθρου 7 του ν.2472/1997.

Ακολούθως, η Αρχή, με το υπ' αριθ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ ΓΝ/ΕΞ/147/01-02-2013 έγγραφό της, το οποίο κοινοποιήθηκε στον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων (εφεξής «ΕΟΜ»), κάλεσε το Υπουργείο Παιδείας να θεμελιώσει την απαιτούμενη νομική βάση για την επεξεργασία καθώς και να παράσχει διευκρινίσεις επ' αυτής, προκειμένου να προχωρήσει στην αναλυτική εξέταση της υπόθεσης και να κρίνει τη νομιμότητα της επεξεργασίας. Το Υπουργείο Παιδείας απάντησε με το υπ' αριθ. πρωτ. Φ.5/27497/Β3/27.2.2013 (αριθ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ Γ/ΕΙΣ/283/28-2013) έγγραφό του, με το οποίο διαβίβασε το υπ' αριθ. πρωτ. 710/15-2-2013 έγγραφο του ΕΟΜ επί του θέματος

και μνημονεύει το υπ' αριθ. πρωτ. 254/ΠΤ/10-01-2013 έγγραφο της ΕΔΕΤ ΑΕ.

Κατά τη συνεδρίαση της 10^{ης}.12.2013, οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Παιδείας και της ΕΔΕΤ ΑΕ εξέθεσαν προφορικά τις απόψεις τους ενώπιον της Αρχής.

Σύμφωνα με τη συμπληρωματική γνωστοποίηση και τα αναγραφόμενα στο απαντητικό έγγραφο του Υπουργείου Παιδείας καθώς και τα όσα αναφέρθηκαν κατά την ακροαματική διαδικασία ενώπιον της Αρχής προέκυψε ότι, από το σύνολο των 338.454 ακαδημαϊκών ταυτοτήτων που είχαν εκδοθεί έως 10/1/2013, 16.650 ακαδημαϊκές ταυτότητες αναγράφουν τις αλλεργίες που δήλωσαν οι φοιτητές και 8.535 ακαδημαϊκές ταυτότητες περιλαμβάνουν δήλωση των φοιτητών ότι είναι δωρητές οργάνων. Επίσης, 15.160 φοιτητές δήλωσαν ότι είναι ή θέλουν να γίνουν δωρητές οργάνων και 10.583 φοιτητές δήλωσαν ότι επιθυμούν να σταλούν τα στοιχεία τους στον ΕΟΜ. Το Υπουργείο Παιδείας, οι Γραμματείες των Πανεπιστημίων, που προβαίνουν σε έλεγχο των αιτήσεων των φοιτητών πριν την έκδοση των ακαδημαϊκών ταυτοτήτων καθώς και το Γραφείο Αρωγής Χρηστών, που λειτουργεί υπό την ευθύνη της ΕΔΕΤ ΑΕ, σε κανένα στάδιο της διαδικασίας παροχής της ακαδημαϊκής ταυτότητας δεν έχουν πρόσβαση στα δεδομένα των φοιτητών που αφορούν τις αλλεργίες τους και τη δωρεά οργάνων. Επιπλέον, ο ΕΟΜ δεν έχει ζητήσει και δεν έχει λάβει δεδομένα των φοιτητών που δήλωσαν κατά την έκδοση της ακαδημαϊκής τους ταυτότητας την επιθυμία τους να είναι δωρητές οργάνων καθώς επίσης και ότι δεν προτίθεται να δημιουργήσει ή να τηρήσει σχετικό αρχείο στο μέλλον. Τέλος, τα παραπάνω δεδομένα των φοιτητών αποθηκεύονται στη βάση δεδομένων του πληροφοριακού συστήματος της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Απόκτησης Ακαδημαϊκής Ταυτότητας σε κρυπτογραφημένη μορφή. Μετά την εκτύπωση των ακαδημαϊκών ταυτοτήτων τα ήδη κρυπτογραφημένα δεδομένα, αφού επανακρυπτογραφηθούν με ισχυρό αλγόριθμο κρυπτογράφησης, μεταφέρονται σε εξωτερικό αποθηκευτικό μέσο, το οποίο φυλάσσεται σε ασφαλή χώρο και διαγράφονται από τη βάση δεδομένων του πληροφοριακού συστήματος της παραπάνω υπηρεσίας.

Η Αρχή, στη συνεδρίαση της 10^{ης}.12.2013, έδωσε προθεσμία στο Υπουργείο Παιδείας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας και την ΕΔΕΤ Α.Ε., ως εκτελούσα την επεξεργασία, προκειμένου να καταθέσουν έγγραφο υπόμνημα με τις απόψεις τους.

Το Υπουργείο Παιδείας, με το υπ' αριθ. πρωτ. Φ.5/3290/Β3/13-1-2014 (αριθ. πρωτ.

ΑΠΔΠΧ ΓΝ/ΕΙΣ/50/13-01-2014) έγγραφό του και τα υπ' αριθ. πρωτ. 1175/ΠΤ/31-01-2014 και 2110/ΠΤ/24-2-2014 έγγραφα της ΕΔΕΤ ΑΕ (αριθ. πρωτ. ΑΠΔΠΧ ΓΝ/ΕΙΣ/189/3-2-2014 και ΓΝ/ΕΙΣ/374/25-2-2014 αντίστοιχα), ενημέρωσε την Αρχή ότι δεν θα συλλέγει στο εξής τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα που αφορούν τις αλλεργίες των φοιτητών καθώς και τα δεδομένα τους σχετικά με τη δωρεά οργάνων στο πλαίσιο της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Απόκτησης Ακαδημαϊκής Ταυτότητας, ότι η ΕΔΕΤ ΑΕ διέγραψε με ασφαλή τρόπο τα ήδη συλλεχθέντα¹ παραπάνω δεδομένα των φοιτητών καθώς και ότι οι φοιτητές, στις ακαδημαϊκές ταυτότητες των οποίων αναγράφονται τα παραπάνω δεδομένα, έχουν δικαίωμα αντικατάστασης της ταυτότητάς τους με νέα, η οποία δεν θα αναγράφει τα δεδομένα αυτά. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το υπ' αριθ. πρωτ. 2109/24-2-2014 πρωτόκολλο καταστροφής της ΕΔΕΤ ΑΕ που προσκομίστηκε στην Αρχή, η ΕΔΕΤ ΑΕ στις 24/2/2014 πραγματοποίησε ασφαλή διαγραφή των κρυπτογραφημένων ως άνω δεδομένων των φοιτητών, την οποία επιβεβαίωσε εγγράφως το Υπουργείο Παιδείας, με την μέθοδο της μορφοποίησης (format) σκληρού δίσκου και της επανεγγραφής του (overwrite) δέκα (10) φορές με τυχαία δεδομένα προκειμένου να καταστεί μη εφικτή η επανάκτησή τους.

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγήτρια, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Στο άρθρο 2 στοιχ. α', β' και γ' του ν.2472/1997 ορίζονται οι έννοιες των απλών

¹ Σύμφωνα με τα μέχρι 29/1/2014 στοιχεία της ΕΔΕΤ ΑΕ, 21.195 φοιτητές είχαν δηλώσει έστω και μια αλλεργία στο πληροφοριακό σύστημα της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Απόκτησης Ακαδημαϊκής Ταυτότητας, 18.791 φοιτητές είχαν δηλώσει ότι είναι ή θέλουν να γίνουν δωρητές οργάνων, 10.633 φοιτητές είχαν δηλώσει ότι θέλουν να εμφανίζεται η επιλογή τους περί δωρεάς οργάνων στην ακαδημαϊκή τους ταυτότητα και 13.016 φοιτητές είχαν δηλώσει ότι επιθυμούν να σταλούν τα στοιχεία τους στον ΕΟΜ.

προσωπικών δεδομένων, των ευαίσθητων δεδομένων, στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα δεδομένα υγείας και του υποκειμένου αυτών αντίστοιχα, ενώ στο στοιχ. δ' του ίδιου άρθρου ορίζεται και η έννοια της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, στην οποία συμπεριλαμβάνεται η «συλλογή», η «καταχώριση», η «διατήρηση ή αποθήκευση», η «διαγραφή» καθώς και η «καταστροφή». Ακολουθώντας, στο άρθρο 4 του ίδιου νόμου ορίζονται οι βασικές αρχές της επεξεργασίας. Σύμφωνα δε με το άρθρο 4 παρ. 1 του ίδιου νόμου, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει να συλλέγονται για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα απαιτούνται για την επίτευξη του σκοπού της επεξεργασίας. Επιπρόσθετα, με το άρθρο 6 του ν. 2472/1997 καθιερώνεται για τον υπεύθυνο επεξεργασίας η υποχρέωση γνωστοποίησης στην Αρχή της σύστασης και λειτουργίας αρχείου ή της έναρξης της επεξεργασίας. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του προαναφερθέντος νόμου, η συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, ύστερα από άδεια της Αρχής εφόσον συντρέχει μια από τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου. Περαιτέρω, το άρθρο 11 του ίδιου νόμου καθιερώνει το δικαίωμα ενημέρωσης του υποκειμένου των δεδομένων, με σκοπό να εξασφαλιστεί ο έλεγχος της νομιμότητας της επεξεργασίας που πραγματοποιείται. Τέλος, με την Οδηγία 1/2005, η Αρχή έδωσε κατευθυντήριες γραμμές για την ασφαλή καταστροφή των προσωπικών δεδομένων μετά το πέρας της περιόδου που απαιτείται για την ικανοποίηση του σκοπού της επεξεργασίας.

2. Επειδή στην προκειμένη υπόθεση, το Υπουργείο Παιδείας, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, προέβη στη διακοπή της επεξεργασίας που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας καθώς και στην ασφαλή διαγραφή των ήδη συλλεχθέντων ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων που αφορούν τις αλλεργίες των φοιτητών καθώς και των δεδομένων τους σχετικά με τη δωρεά οργάνων. Συνεπώς, η υποβληθείσα από το Υπουργείο Παιδείας γνωστοποίηση σύστασης και λειτουργίας αρχείου με προσωπικά δεδομένα ενώπιον της Αρχής παρίσταται ως άνευ αντικειμένου. Το Υπουργείο Παιδείας, οφείλει, ως υπεύθυνος επεξεργασίας να ενημερώσει τους ενδιαφερόμενους φοιτητές, ως υποκείμενα των δεδομένων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 11 παρ. 1 του ν.2472/1997, για την διακοπή της επεξεργασίας και την δυνατότητα έκδοσης νέας

ακαδημαϊκής ταυτότητας, η οποία δεν θα περιλαμβάνει τα ανωτέρω δεδομένα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή, απευθύνει σύσταση στο Υπουργείο Παιδείας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, να ενημερώσει προσηκόντως τους φοιτητές για τη διακοπή της επεξεργασίας που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας, για τη διαγραφή των ήδη συλλεχθέντων προσωπικών τους δεδομένων καθώς και για τη δυνατότητα και τον τρόπο αντικατάστασης της ακαδημαϊκής τους ταυτότητας με νέα, στην οποία δεν θα αναγράφονται τα ευαίσθητα δεδομένα υγείας που αφορούν τις αλλεργίες τους ούτε τα δεδομένα τους σχετικά με την δωρεά οργάνων.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Πέτρος Χριστόφορος

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου